

Beboer - bladet

BEBØERFORENINGEN FOR DRAGØR GAMLE BY

27. årgang

August 2007

Brandstationen i Nyby - skal den bestå?

Foto: Dragør Brandvæsen

Læs i dette nummer om:

*Hvad skal der ske med vores Brandvæsen?
Støttearrangement for Dragør Biograf
Bygningskulturel Dag: Industrien i Dragør
Generalforsamling 2007*

*Dragør, dejlige by - men hvor længe?
Dragør, der var engang...
Gamle Dragør opskrifter
Kongevejen som gågade*

Støttearrangement for Dragør Biograf

Borgerforeningen har taget initiativ til et støttearrangement for Dragør Biograf, som bestyrelsen på opfordring er gået med i. Arrangementet bliver afholdt

**mandag den 27. august
kl. 19.30 i Dragør
Biograf**

Et ordinært mandagsmøde i Borgerforeningen men med flere initiativtagere.

Aftenens film er en gammel klassiker fra 1942 »Alle mand på dæk«, og efter filmen stiller biografens ejer og direktør Inge Lindgreen og borgmester Allan Holst op til debat.

Der bliver budt på en sandwich og en forfriskning, og arrangementet vil koste omkring 40 kr.

I princippet en upolitisk aften, men det er vigtigt med lokal opbakning, så gå ikke glip af denne chance for at komme i biografen - det skulle jo nødt blive den sidste!

Gamle Dragør opskrifter

Udvalgt af Anna-Lise Holder

Vi fortsætter vores serie af gamle opskrifter - denne gang med

Guldtorsk

1 torsk på ca. 1-1,5 kg (med hoved og hale).

Et ovnfast fad smøres med rigeligt smør, og en bund bestående af fine skiver auberginer og rå kartofler blandet med løgringe, lægges jævnt fordelt i fadet. Imens har torsken ligget og hygget sig i lidt hvidvin tilsat et stænk angostura, og HUSK, ikke noget med at fjerne hovedet, ellers mangler retten jo ansigtet.

Tænd ovnen på ca. 200° C – læg torsken dekorativt på fyldet, og giv den lidt frisk timian, salt, citronsaft og resten af hvidvinsmarinaden med på vejen, plus nogle smørklatter ovenpå.

Ind i ovnen med den og efter ca. ½ time tages fadet ud, og en blanding af reven Gauda og creme fraiche stryges hen over torsken. Ind i ovnen igen i ca. 5-7 min. til den er gylden - (deraf navnet).

Industrien i Dragør

Af Hanne Bendtsen

Kulturarvsstyrelsens stort anlagte 'Bygningskulturens Dag' har i år industriens bygninger som tema. Et tema, der ligger i logisk forlængelse af Kulturministeriets udpegning af 2007 som året, hvor der skal være fokus på industrikulturen.

Selvom vi normalt ikke forbinder Dragør med industri, så er Dragør Lokalarkiv og Beboerforeningen for Dragør Gamle By alligevel gået sammen om et offentligt arrangement.

Arrangementet finder sted

søndag den 9. september kl. 13-16.

Vi mødes i

Kedelhuset i Wiedergården,

det centrale omdrejningspunkt for Wieders væverier.

Her vil Henning Sørensen, Dragør Kommunes nye lokalarkivar, indlede med billeder og film.

Vi vil derefter gå en tur rundt til nogle af de adresser, der på forskellig vis har spor fra industritiden, og som har huset Dragørs industrivirksomheder, f.eks. Støbervænget, Stationsvej, Vest-grønningen, Blegerstræde, Batterivej, Havnen...

Efter rundturen samles vi igen i Kedelhuset til en lille forfriskning. Her vil der være flere billeder at kigge på og mulighed for at høre og fortælle historier fra virksomhederne.

Hvad skal der ske med vores Brandvæsen?

Af Erling Ravn

Som beboer i den gamle by kan man godt blive lidt nervøs ved at høre rygterne om nedlæggelse af vores brandstation i Nyby.

Dette skulle ske i håb om en eller anden tvivlsom besparelse, hvor køretøjer og mandskab skulle overflyttes til St. Magleby station, som så skulle udbygges.

Brandvæsnet består af 26 mand, med 9 brandmænd og 2 brandmestre på hver af de 2 stationer.

Derudover er der 3 vicebrandinspektører (indsatsledere) og 1 beredskabschef, der også er indsatsleder.

Bortset fra beredskabsinspektøren er alle frivillige deltidsansatte med et normalt arbejde ved siden af.

Det kan være svært at sikre, at der er den fornødne styrke hjemme i dagtimerne, men indtil nu er det lykkedes, fordi der trods alt stadig er nogle arbejdspladser tilbage i byen, og fordi en del arbejder på skiftehold og er hjemme over dagen.

De 4 indsatsledere har vagt på skift, og den vagthavende har altid inspektørbilen ved siden af sig således, at han er klar til at rykke ud inden for 1 minut, når alarmer lyder.

Alle andre kommer hjemmefra, fra arbejde eller hvor de nu befinder sig op til stationerne, be-mander køretøjerne og rykker ud.

2 brandstationer kan lyde af meget i en kommune af vores størrelse. Men selvfølgelig er der en

Oprydning i Chr. Mølstedsgade efter branden i 1988.

Foto: Torkil Herskind

Bjergelav dagen efter branden i 1988

Foto: Lisbeth Olsen

årsag til, at man ved kommunesammenlægningen af Dragør og St. Magleby valgte at bibeholde 2 brandstationer.

I et brandvæsen med vores struktur, hvor der ikke er fast vagt på stationerne, er det af allerstørste vigtighed at stationerne ligger, der hvor folk bor for at sikre så hurtigt fremmøde som muligt.

Dette medfører da også, at sprøjten fra Nyby i de fleste tilfælde - tro det eller ej - er i stand til at rykke ud 3 minutter, efter alarmer er gået.

Såfremt Nyby station nedlægges, og folk og køretøjer overføres til St. Magleby, og der f.eks. er brand i den gamle by, så skal en Dragørbrandmand først begive sig hen hvor hans bil er parkeret, (nu er han nemlig tvungen til at have sådan en), og derefter køre op til St. Magleby, bemande sprøjten og starte op og køre tilbage til Dragør. En forsinkelse på mindst 10 minutter i forhold til tidligere.

10 minutter er lang tid, når det brænder i ens hus, og i den gamle by kan det betyde en katastrofe.

Efter de voldsomme Dragør brande i 1988 med ild i 10 huse og flere efterfølgende brande der lige blev reddet på stregen, var der en privat entreprenør, der kom med et tilbud om at overtage brandvæsnet, og i tilbuddet indgik en nedlæggelse af stationen i Nyby.

Tilbuddet blev afvist af kommunalbestyrelsen, og ved den lejlighed udtalte den daværende konservative borgmester: »Efter at have oplevet disse brande, kan jeg ikke forestille mig, at nogen tør pille ved Dragør brandvæsens struktur, uden at der står en enig kommunalbestyrelse bagved, alt andet vil være politisk selvmord den dag, det går galt.«

Dragør, dejlige by - men hvor længe?

Af David Rehling,
Bragt i Information den 7. august 2007

Den forblæste skipperby står smukt ved Øresunds kyst. Men om den bliver ved med det, afhænger af, hvad der rører sig inde i dem, der for tiden bor inde i husene. Det skriver David Rehling, der har boet i Dragør mere end et halvt århundrede

I efteråret 1952 flyttede min familie til Dragør. Dengang var jeg tre år. Dragør har været min folkeregisteradresse lige siden.

At vi kom til Dragør, var en tilfældighed. En af min fars venner havde fået en lejlighed i et nyt byggeri, og flere var ledige, og vi fik dén to numre fra hans.

Det var det yderste hus i Dragør, et rækkehus, der var en del af et socialt boligbyggeri, Engparken, opført i de tidlige 1950'eres gedigne stil. Byggeriet lå som en udpost stik syd for byen. Funktionelt vendte rækkehusene de store vinduer, terrassen og haven mod syd, så vi havde menneskenes verden bag os. Foran lå en eng med et par skure, dernæst, nogle hundrede meter borte, et poppelhegn, der spærrede for udsigten hen over det flade Amager, medmindre man drejede hovedet mod venstre og kiggede ud over en stribe strandeng og Køge Bugts blånende horisont.

Om vinteren kunne man fra den råkølde kvist i min fars arbejdsværelse på første sal se med kikkerten ud over engen med de små skure, hen mod poppelhegnet og gennem dets nøgne grene ane det syn, som mødte os, når vi på vores lange gåture nåede hen til hegnet og rundt om det: tjørneenge, markflader, hegn og allerlængst borte skove og vildnis. Når det var rigtigt koldt om vinteren - og det var det som regel dengang - og havet frøs, så langt kikkerten rakte, og en isnende vind hvirvlede om rækkehuset, sagde min far, at den kom fra de russiske stepper.

27. kartoffelrække

I 1950'erne var der ingen prestige i at bo i Dragør. Mine forældres københavnerbekendte spurgte: »Dragør? Hvad laver I dog dér?«

Det var 27. kartoffelrække. Min far kørte på knallert til sit arbejde inde i København. Vi spinkede og sparede som alle omkring os; ingen brugte for meget; ingen syntes, de smed noget ud; ingen havde mange penge, i hvert fald ikke nogen af dem jeg kendte.

På mine tidlige klassebilleder fra Dragør Skole kan man se nøjsomheden. Tøjet er enten for småt eller for stort - i sidste tilfælde genbrug af ældres søskendes og ellers købt til at vokse i.

Den sociale hakkeorden i Dragør var den, at de, der boede i den gamle bys faldefærdige rønner, var de fattigste; så kom de lidt mindre fattige, det var dem, der boede i de nyere etagehuse; en anelse over lå vi fra rækkehusene; og så var der øverst nogle få, som kom fra en rigtig villa.

Efterhånden begyndte verden at skrumpe. Da jeg fik min første cykel, kunne jeg hjule forbi poplerne og ud over eng og mark til det fjerne vildnis, der viste sig at være et sommerhusområde. Nogle år efter gav kommunen sig til at grave nogle store lerede huller i engen foran vores rækkehus. Der skulle opføres en ny skole, fordi byens befolkningstal blev ved med at vokse. Inden udsigten til poppelhegnet gik tabt, var vi

flyttet væk fra rækkehuset, ned mod Dragør til et énfamiliehus, hvor vi kunne se til Sverige.

Verden blev ikke bare mindre. Den blev også rigere. Forældre fik råd. Og børn fik lov til at få de ting, de gerne ville. Lige som de voksne. Verdenshistoriens voldsomste og længstvarende højkonjunktur - den fra 1957 til 1973 - var begyndt. Men det kunne man jo ikke vide dengang. For samtiden så det ud, som om alle pludseligt var blevet dygtigere - eller smartere.

Det énfamiliehus, vi flyttede ind i, var ikke noget at råbe hurra for. Et statslåns hus fra 1940'erne. »Retiraderne« kaldte lokalbefolkningen dét og det ensbyggede nabo hus. Min far gav sig i kast med en endeløs ombygning, hvoraf nogle faser blev igangsat, før de forrige var afsluttet, så vi levede i mangedobbelt byggerod. Bedre blev det ikke af, at de socialdemokratiske regeringer jævnligt indførte 'byggestop' for at nedkøle den overophedede byggesektor.

Opsvinget gav også folk råd til at sætte deres gamle Dragør-huse i stand. Og så så de jo pæne ud, meget pænere end de fleste af de nye huse, der blev bygget. En del af det gamle Dragør var allerede blevet fredet i 1930'erne, og byen havde siden dengang haft et bevaringsnavn, der holdt folk i ørene, hvis de ville bygge deres gamle hus om i en anden stil end den traditionelle. I løbet af 1960'erne blev det populært at flytte ned i det gamle Dragør. Det satte de oprindelige indbyggerslægter i vanskeligheder, for de ville gerne blive boende. Men de var ofte børnerige,

seks-syv søskende var ikke ualmindeligt. Når de gamle døde, skulle en af børnene købe alle sine søskende ud, og det gik slet ikke med de stigende ejendomsvurderinger.

På hvem, der i stedet flyttede ind i det gamle Dragør, kunne man se, hvilke samfundsgrupper der på det pågældende tidspunkt flød ovenpå. Nogle år var det de offentligt ansatte akademikere, der havde gaffet sig en gevaldig lønluns ved at strejke mod VKR-regeringen i 1969.

'En af vøre'

Det kom mig til gode, da jeg i 1974 blev ansat som ung jurist i Miljøministeriet. Da samtidig huspriserne - også i det gamle Dragør - netop da tog et dyk på grund af den første oliekrise, kunne jeg møve mig ind i et lille hus i det gamle Dragør.

I 1979 gav den anden oliekrise et nyt husprisdæk, og mine forældre benyttede chancen til at rykke ind i et gammelt hus fem gulkalkede hjørner fra mit.

Så var vi jo blevet en rigtig Dragør-familie. Så meget desto mere, fordi lokalbefolkningen på grund af presset fra vildtfremmede gav sig til at se med nådigere blikke på dem, der dog havde boet i byen i et kvart århundrede. De kunne næsten betragtes som »en af vøre« - som det hedder på den bornholmsk-lignende Dragør-dialekt.

De første mange år af min husejertid i det gamle Dragør havde byen stadig sine skikke, som jeg havde kendt dem, siden jeg var barn. De, der var knyttet til byen gennem adskillige slægtled, kunne blive nødt til at forlade familiens gamle Dragør-hus, men så flyttede de bare ud og boede i omkredsen af byen, i udlejningsbyggeri eller i billigere parcelhuse. De kom stadig nede i det gamle Dragør og deltog i dens liv sammen med os tilflyttere og dem, der var tilbage af de indfødte.

Jeg var med til at skrive tekster til byens lokalrevyer, der så sent som i 1970'erne blev set af mere end halvdelen af byens voksne befolkning.

For godt til at være sandt

Jeg blev også valgt til kommunalbestyrelsen på en Tværpolitisk Liste, der havde på sit program at værne om byens særpræg, og som efterhånden tiltrak ikke bare tilflyttere, men også byens egne.

At være aktive i listen gjorde tilflytterne til dragørere og dragørene til noget særligt.

En provinsby med sin egenart - kun 12 km fra Københavns Rådhusplads. Det var næsten for godt til at være sandt.

Og det har det efterhånden vist sig at være. For godt til at være sandt. Det handler igen om huspriserne. Efterhånden som Dragør blev et mondænt navn, gav priserne sig til at stige også på de huse, der ligger uden for det gamle Dragør.

Dermed startede en ny runde fordrivninger fra hjemstavnen. Det, der havde gjort byen sjov, var dens miks af vidt forskellige indkomstgrupper. Efterhånden var ikke-millionærerne henvist til de sociale boligbyggerier, og dér kunne det være svært nok, fordi boligselskaberne også skal tage sig af dem, der er i virkelig og akut nød.

I det gamle Dragør har prisen skruet sig op til absurde millionbeløb. Der er vist ingen af dem, jeg kender i byen, der ville have råd til at købe deres eget hus. En del af de senest tilkomne er ægte jet-settere, der er på mellemlanding i ejendomsmarkedet og i øvrigt ikke kerer sig om, at Dragør skulle have noget at forsvare, der er vigtigere end ejendomspriserne.

Og nå ja, siden 1982 har jeg været formand for det bevaringsnævn, der skal holde folk i ørerne, hvis de lader hånt om den lokale byggeskik. Jeg kan bevidne, at de første år på formandsposten var forholdsvis taknemmelige, fordi folk vitterligt var optaget af at bevare det lokale særpræg. Men det er, som om der er sket et skred. De, der giver svimlende beløb for deres huse, har også svimlende beløb at bruge på at udnytte grundens byggemuligheder til sidste kvadratcentimeter. Og det skal ingen blande sig i!

I flere og flere af bevaringsnævnets sager optræder nabostridigheder mellem folk, der opfatter det gamle Dragør som deres helt private udfoldelsesmulighed.

Midlertidigt ophold

Men der er også sket politiske skred i byen. Hvor den Tværpolitiske Liste, som jeg repræsenterede på rådhuset fra 1974-79, havde en række fine valg i 1970'erne, 80'erne og 90'erne og havde borgmesterposten - i 1997 endda med 59 procent af alle afgivne stemmer i kommunen - så har de seneste to valg ikke givet listen noget at juble over.

Dragørs landspolitiske partier har i fælles modvilje mod den Tværpolitiske Liste gjort sig til en stemmeblok, for tiden bestående af konservative, socialdemokrater og en overløber til Ny Alliance.

Denne partistemmeblok har intet til overs for snak om Dragørs særlige kulturelle værdier. Den er kun interesseret i cool cash. Den har fjernet de kommunale tilskud til den lokale biograf og til de lokale museer. Partistemmeblokken sælger ud af de kommunale beboelsesejendomme, så det bliver endnu sværere at holde den sociale balance. Partistemmeblokken vil lukke skoler og biblioteker i kommunen og bygge luksusboliger på Dragør Havn, der dermed går under som fiskeri- og erhvervshavn.

Nuvel, Dragørs gamle by er stadig dejlig at se på. Med sine krogede gader og skæve små huse står den som et vidnesbyrd om en harmoni mellem huse, natur og mennesker. Med hånden kan man række op til tagskægget. Hvert et hus har en historie at fortælle. Med mine nu 55 år i byen tror jeg, at jeg har været inde i dem alle, været på besøg hos deres skiftende beboere.

Uanset hvor længe vi bor, er det kun på midlertidigt ophold. Om Dragør overhovedet kommer til at bestå i sin nuværende skønhed, afhænger af, hvad der rører sig inde i dem, der for tiden bor inde i husene.

Generalforsamlingen 2007

Af Hanne Bendtsen

I år var vi lidt i konkurrence med Dragørs tidligere præst, nu biskop Erik Norman Svendsen og frue, der holdt foredrag på Dragør Bibliotek. Ikke desto mindre var Aulaen på Dragør Skole pænt fyldt op med godt 80 beboere fra den gamle by.

Formandens beretning blev godkendt og kan ses i sin fulde længde på foreningens hjemmeside www.dragerbeboerforening.dk.

Bestyrelsens forslag om indførelse af et passivt medlemskab for de beboere, der bliver nødt til at flytte uden for byen, til f.eks. plejehjem eller beskyttede boliger, blev ikke vedtaget. Bestyrelsen fik bemyndigelse til at finde en praktisk løsning for de få, der fortsat ønsker en tilknytning til byen og foreningen.

Kontingentet forblev uændret:

Enkelt medlem:	100 kr.
Husstand:	150 kr.
Folkepensionist:	50 kr.
Folkepensionistpar:	100 kr.
Næringsdrivende:	100 kr.

Valgt til bestyrelsen m.v. blev:

Hanne Bendtsen genvalgt som formand.

Bo Sillemann, Niels Andersen og Anna-Lise Holder blev genvalgt til bestyrelsen.

Nyvalgt suppleant blev Erling Ravn.

Nyvalgt revisorsuppleant blev Torben Ibsen.

Bestyrelsen har efterfølgende konstitueret sig således:

Formand: Hanne Bendtsen valgt på generalforsamlingen

Næstformand: Kim Pedersen

Kasserer: Kim Pedersen

Sekretær: Niels Andersen

Redaktør af beboerbladet: Søren Mogensen

Webmaster for www.dragerbeboerforening.dk: Søren Mogensen

Administrator for Dragør Bevaringslager: Bo Sillemann

Repræsentant i Dragør Bevaringsnævn: Axel Bendtsen

Repræsentant i Antenneforeningens bestyrelse: Lars Egevang Jensen

Vi stiler efter at afholde næste års generalforsamling onsdag den 12. marts 2008 - så sæt allerede nu kryds i kalenderen!

Hvornår har du sidst besøgt vores hjemmeside?

www.dragerbeboerforening.dk

Dragør, der var engang...

Udvalgt af Søren Mogensen

I mængden af historiske billeder er valget denne gang faldet på:

Strandlinien 29 - billedet er taget mellem 1900 og 1905:

Bag på billedet er i hånden skrevet:

Bygget 1897 af muremester Guldborg til Skibsfører Gert Raagaard.

Den bagved liggende, tværgående stråetægte længe blev ved opførelsen delvis nedrevet. Den havde gavlmur mod vejen. Den snoede skorsten blev opført ved samme lejlighed. Lille bygn. nord for blev brugt som kulkur for Købmd. G.W. Møller; Chr. Mølstedsgade 7.

I lysthuset står Gert Raagaard med stråhat.

Hus mager til ligger på Vestgrønningen 13.

Billede fra 1960'erne

Billede fra 2007

Kongevejen som gågade

Kommentar af Hanne Bendtsen

Forslaget om at omdanne Kongevejen til gågade blev heldigvis ikke til noget. Både beboere og forretningsdrivende var imod, og vi var uforstående overfor, at man fra politisk side ville trumfe en sådan beslutning igennem uden nogen argumenter overhovedet.

Handelen på Kongevejen er sårbar. Det så vi i de uger, hvor SuperBrugsen var lukket på grund af ombygning. Her dalede handelen markant i gadens øvrige butikker.

En lukning af Kongevejen kan kun betragtes som en handelshindring og samtidig være til stor gene for byens beboere, hvor trafikafviklingen vil blive vanskelig og med øget belastning på enkelte veje til følge.

Støtte til Dragørs særegne værdier vil være langt mere fremsynet end en konvertering til en middelmådig provinsby.

Beboerbladet udgives af

*Beboerforeningen for Dragør Gamle By
Lodsstræde 4
2791 Dragør*

Beboerbladet trykkes i 300 eksemplarer og fordeles til foreningens medlemmer, samt til byens Kulturinstitutioner.

Artikler og læserindlæg er ikke nødvendigvis udtryk for foreningens holdning. Eftertryk er kun tilladt med angivelse af kilde.

Redaktion

Hanne Bendtsen (Ansv.)

Lisbeth Hansen

Anna-Lise Holder

Søren Mogensen (Layout)

Trykt hos:

Bestyrelsen

<i>Hanne Bendtsen</i>	<i>(formand)</i>
<i>Kim K. Pedersen</i>	<i>(næstformand og kasserer)</i>
<i>Niels Andersen</i>	<i>(sekretær)</i>
<i>Bo Sillemann</i>	<i>(Dragør bevaringslager)</i>
<i>Søren Mogensen</i>	<i>(redaktør/webmaster)</i>
<i>Lisbeth Hansen</i>	
<i>Anna-Lise Holder</i>	
<i>Bera Jensen</i>	
<i>Erling Ravn</i>	

<i>Lodsstræde 4</i>	<i>3253 0469</i>
<i>Skipperstræde 4 B</i>	<i>3253 0550</i>
<i>Bymandsgade 27</i>	<i>3253 2667</i>
<i>Hollandsfed 3</i>	<i>3294 2910</i>
<i>Deventergade 4</i>	<i>3253 5317</i>
<i>Strandgade 26</i>	<i>3294 3424</i>
<i>Bodestræde 6</i>	<i>3294 2310</i>
<i>Vægtørstræde 2</i>	<i>3253 0505</i>
<i>Nørregade 12</i>	<i>3253 2599</i>